

A csemetekerteket, hogy a pajodok a szomszédos területről be ne vándoroljanak, mindenekelőtt legalább is 75 cm mély árokkal kell körülvenni. A csemetekertet azután friss, finoman megőrölt, oltatlan mészporral kell behinteni. A behintést a cserebogár rajzása idején — május és június hóban — legalább kétszer kell eszközölni, először a rovarok párzása idejében, később pedig abban az időben, midőn a mész az időjárás következtében a talaj felületéről eltűnik, lemosódott s esetleg harmadszor akkor, ha a cserebogarak repülése még hosszabb ideig tart. A mészpor t. i. visszatartja a rovarokat attól, hogy petéiket a csemetekert talajába belerakják. 1 hektárra mintegy 40 mázsa mészport kell számítani, a második, illetőleg harmadik behintésnél mintegy 20—20 mázsára. A csemetekertet utakkal együtt egészen tele kell hinteni a mészporral, úgy, hogy azt a kinézést nyeri, mintha hórétég borítaná. A mészpor kiszórásánál a munkások szemükre, szájukra, orrukra vigyázniuk, illetőleg előbbire szemüveget, utóbbiakra kendőtakarót alkalmazzanak. Az étető mészpor a növényeknek, apró csemetéknek egyáltalán nem árt, míg ellenben a talajnak trágyázó ereje által használ.

Érdemes volna evvel nálunk is kísérletet tenni.

Cserny Gy.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hírek. Ő Felsége, a király *Feilitzsch* Artur báró volt földmivelésügyi miniszternek a kereskedelmi szerződések és az állategészségügyi egyezmények megkötése körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül az I. oszt. vaskorona-rendet adományozta, továbbá erdösi *Baiersdorf* Károly fakereskedőnek a fakereskedelem és a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a m. k. udvari tanácsosi czímet adományozta.

Günther Antal budapesti ügyvéd, az Országos Erdészeti Egyesület tagja igazságügyminiszteri államtitkárrá nevezetett ki.

A tavaszi erdészeti államvizsga m. hó 23-án és a következő napokon tartatott meg. A vizsgáló-bizottság *Horváth* Sándor miniszteri tanácsosból, mint elhőkből, továbbá *Vadas* Jenő m. k.

főerdőtanácsos, főiskolai tanárból, *Nagy Károly* főerdőtanácsosból és *Török Gábor* Debreczen városi erdőmesterből alakított meg, utóbbi azonban nem vehetvén részt a vizsgán, helyette a bizottság elnöke *Bund Károly* egyesületi titkárt hívta meg. A szóbeli vizsga első napján továbbá *Vadas Jenő* helyett *Lászlóffy Gábor* m. k. főerdőtanácsos vett részt a vizsgán.

A vizsgára 14-en kértek engedélyt, tényleg azonban csak 12-en jelentek meg, kik közül 11-en kaptak oklevelet, névszerint: *Bránszky László* m. k. erdőgyakornok (M.-Sziget), *Danielisz Elek* m. k. erdőgyakornok (Orsova), *Despot Dániel* kir. erdőgyakornok (Zágráb), *Dienes Béla* m. k. erdőgyakornok (Kaposvár), *Dunszt Viktor* fhgi erdőgyakornok (Karapáncsa), *Klausberger Károly* közalap. erdőgyakornok (Znióváralja), *Molnár Antal* m. k. erdőgyakornok (Alsó-Kubin), *Podráczky Béla* m. k. erdőgyakornok (M.-Sziget), *Szaltzer Béla* m. k. erdőgyakornok (Bustyaháza, *kitüntetéssel képesített*), *Szepesi Artur* m. k. erdőgyakornok (Selmeczbánya), *Török Béla* m. k. erdőgyakornok (Orsova).

A vizsga írásbeli részén a következő kérdések voltak kitűzve:

I. Jelölje meg vizsgátevő a fiatalabb és idősebb erdőállományok áterdölésénél irányadó szempontokat. Ezen az alapon ismertesse azokat a módokat, amelyek a főbb fafajokból alakult elegenden és elegendes állományok áterdölésénél alkalmazandók.

II. Vizsgátevő ismertesse a bükkfának, mint ipari nyersanyagnak előnyös és hátrányos műszaki tulajdonságait, valamint azokat az eljárásokat, amelyekkel a bükkfa műszaki alkalmazhatóságát és használhatóságát fokozni lehet. Irja le továbbá, hogy a bükkfa előnyösen milyen célokra hasznosítható és illetőleg milyen ipari cikkek és anyagok előállítására szolgálhat.

III. Valamely magánbirtokot képező tölgyerdőben a főhasználat a korfokozatok kedvezőtlen eloszlása következtében a birtokos által megállapított üzemterv szerint a legközelebbi 15 évben szünetel. Az erdő szomszédságában végzett folyamszabályozásokhoz azonban nagyobb mennyiségű tölgyműfára lévén szükség, ezen munkálatok vezetősége kérdést intéz a birtokosokhoz, hogy milyen arón volna hajlandó erdejéből a tölgyműfa m^3 -jét átengedni? A birtokos az ajánlatot megfontolás tárgyává óhajtja tenni és azzal a kérdéssel fordul vizsgátevőhöz, jelölné meg azokat a néző-

pontokat, amelyekből az ajánlatot meg kell bírálni és számita ki azt a minimális tőrárt, amelyért a tőlgyműfa köbméterjét már ma veszteség nélkül eladhatja?

Vizsgátevő a szükséges adatok összegyűjtésénél azt találja, hogy a kérdéses birtokon 10 év előtt a tőlgyműfa tőára a következő volt: Középen 30 cm vastagságig m^3 -kint 12 K, azon felül m^3 -kint 18 K.

Jelenleg a műfa tőára 20, illetve 28 K. Várható, hogy a tőarak a legközelebbi 15 év alatt is hasonló arányban fognak emelkedni.

A tűzifa (hasáb- és dorongfa elegyese) tőára állandóan átlag 3 K volt $űrm^3$ -kint. A legközelebb vágható faállományok törzsei ez idő szerint még nem érték el a 30 cm középvastagságot, de közel állanak hozzá, vastagsági növekvésük kedvező, úgy hogy 15 év múlva a fatömeg 40%-a a magasabb árostályba kerül s a műfa aránya, amely most 45%-ra tehető, 50%-ra emelkedik. A mostani fatömeg a legközelebbi 15 év alatt 21%-kal gyarapszik.

A fák és madarak napja. Apponyi Albert gróf Herman Ottónak és az Országos Állatvédő Egyesületnek egyik régebbi kezdeményezésére oly intézményt honosított meg hazánk népoktatási tanintézeteiben, amely az Egyesült-Államokban már évek óta kiváló eredménynyel gyakorlatban van.

Ez a „Madarak napja“ (Birdsday) és a „Fák napja“ (Arborday) intézménye, amelyet Herman Ottó annak idején lapunk útján is propagált (1900).

Az Egyesült-Államok minden iskolájában ugyanis évenként egy nap kizárólagosan a madaraknak van szentelve akként, hogy a tanító azon a napon tanítványainak fölfogásához mérten szép és beható előadást tart a madarak életéről, jelentőségéről a természet háztartásában, az ember gazdaságában, de lelkületében is.

És ugyancsak minden iskolában az évnek egy bizonyos napja a fáknek van szentelve. E napon az oktató a fák jelentőségét fejtegeti, a suly azonban arra van fektetve, hogy minden gyermek valamely alkalmas, kopár helyen egy pár csemetét ültet el, mely azután magával a gyermekkel növekszik, így a gyermek lényéhez fűződik.

E tárgyban a vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki:

A szóban forgó intézmény meghonosítása céljából elrendelem, hogy lehetőleg már a folyó 1906. évtől kezdve minden állami, községi, társulati és magán elemi népiskolában május vagy június hóban a cím által minden évben meghatározandó külön nap szenteltessék kizárólag arra a célra, hogy azon a napon a tanító a hasznos madarak természetével, jelentőségükkel, e madarak védelmének és szaporításának szükséges voltával, az erre szolgáló módokkal és eszközökkel az iskolai ifjúságot megismertesse és ugyanezt a napot felhasználja arra is, hogy a fáknek és cserjéknek a hasznos madaraknak fészkelésére és szaporodására való befolyását megvilágosítván, a fák és a befásítás nagy jelentőségét is megmagyarázza és ahol ezt a helyi viszonyok megengedik és indokolják, hasson arra is, hogy a gyermekek a vidéki viszonyokhoz képest legtöbb előnyt szolgáltató fák és csemeték ültetésével tegyék a madarak és a fák napját emlékezetessé és állandóan hasznossá.

Az elemi népiskolai tanítók, addig is, míg a madarak és fák napján tartandó előadásra nézve külön utmutatások és vezérfonalak adatnak ki: Herman Ottónak a „Madarak hasznáról és káráról” szóló munkájából merithetik a szükséges adatokat.

Minthogy pedig e munka nem áll minden elemi néptanító rendelkezésére: az Országos Állatvédő Egyesület évről-évre pályázatot fog hirdetni a madarak és fák napjára alkalmas előadások írására és a díjazott pályamunkát fogja díj nélkül a címnek a szükséges mennyiségben rendelkezésére bocsátani.

A madarak és fák napjának a befásításra vonatkozó részét illetőleg első sorban a selyemtenyésztéshez szükséges szederfák jelentőségének ismertetésére és terjesztésére kell a főszólyt fektetni és csak másodsorban a gyümölcsfákra és pedig azért, mert a szederfáknak és az ezek által feltételezett selyemtenyésztési iparnak az országban igen nagy közgazdasági és szocziális jelentősége van.

Közgazdasági azért, mert egy oly iparágról van szó, melynek viszonyaink az ország tulnyomó nagy részében kedveznek, mely fejlődésképes és ma már 140.000 tenyésztő családot és hét gyárban több ezer munkást foglalkoztat. Szocziális jelentősége pedig abból

áll, hogy extenzív gazdasági viszonyaink mellett a szegényebb sorsu munkás-családokba pénzt juttat abban az évszakban, midőn ez a legnagyobb jótétemény, t. i. az aratás előtt. Továbbá azért fektetendő főszűly a szederfák terjesztésére, mert a „madarak és fák napján“ az iskolai ifjúság, u. m. az Egyesült-Államokban történik és amint az a dolog természetéből is folyik, csemetéket és fákat csakis közterületet képező kopár helyekre, utakra stb. ültethet. Ezeken a területeken pedig a gyümölcsfák elhelyezése a kártételek szempontjából czélszerűnek nem mondható.

Meg vagyok arról győződve, hogy ezen a nép javának előmozdítására irányuló rendeletemet a néptanítók buzgón és lelkiismeretesen fogják végrehajtani és igyekezni fognak azon, hogy a fa, a bokor szeretete elterjedjen a nép között, mert annak megóvásával és ápolásával együtt önként feltámad és gyökeret ver a nép szívében s értelmében egyaránt a hasznos madarak védelme is.

Fölhivom a czímet, hogy annak idején tegyen jelentést intézkedésének eredményéről és terjeszse fel azon tanítók névsorát, akik ezen intézmény meghonosítása körül kiváló buzgóságot fejtettek ki.

Budapesten, 1906. évi április hó 27-én.

Apponyi s. k.

Örömmel üdvözljük ezt az intézkedést, bár érezzük, hogy a fák napja az erdőgazdaság iránti, most oly hiányos érzék felkeltésére is alkalmas volna, ebben a tekintetben pedig a rendelet hiányos. De ezen talán még lehet segíteni!

A baranya-, somogy-, tolnamegyei erdészeti és vadászati egyesület ez évi április 22-én tartotta meg alakuló közgyűlését *Kaposvárott* az eddig jelentkezett tagok élénk részvétele mellett. A gyűlést az előkészítő-bizottság elnöke, *Pánczél Ottó* pécsi kir. erdőfelügyelő nyitotta meg, bejelentvén mindenekelőtt azt, hogy a taggyűjtés jó eredménnyel végződött, amennyiben mindeddig összesen **175 tag jelentkezett**, ezek közül 21 alapító. Mint örvendetes jelenséget kiemelte, hogy a 3 vármegye legnagyobb birtokosai majdnem kivétel nélkül alapító tagokul jelentkeztek, sőt megnyilvánult némikép a kormány támogatása is, amennyiben a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a vajszlói vallásalapítványi, a drávaszentmártoni és zseliceszentjakabi apátsági

uradalmakat az egyesületbe alapító tagként való együttes belépésre utasította. Ezután letárgyaltattak az előkészítő-bizottság által szerkesztett alapszabályok, melyek jóváhagyásra a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez fognak felterjesztetni. Következett az alapszabálytervezet értelmében az egyesület elnökének, két alelnöknek és 20 választmányi tagnak megválasztása. Elnöknek megválasztott: *Széchenyi* Bertalan gróf, I. alelnöknek: *Pánczél* Ottó kir. erdőfelügyelő, II. alelnöknek: *Márffy* Emil főrendiházi tag, választmányi tagoknak: Csik Gyula erdőmester, ifj. Draskovich Iván gróf, Fischer Colbrie Emil erdőmester, Hám Ferencz fővadászmester, Héjas Kálmán m. kir. főerdész, Horváth István főszolgabíró, Gaál Gaszton földbirtokos, Inkey József báró, Kolossváry Andor főerdész, Küzdy Árpád m. kir. erdész, Sárközy György főszolgabíró, Schréter Károly hercegi erdőfelügyelő, Seeh Jenő m. kir. főerdész, Suha Rezső erdőmester, Szarkássy János főerdész, Szuly János urad. jogtanácsos, Tirts Rezső m. kir. főerdész, Zichy László gróf, Almássy István m. kir. főerdész, Sárközy Béla Somogyvárm. alispánja. A választás eredményének kihirdetése után a közgyűlés vezetését az ujonnan megválasztott elnök vette át és lendületes beszédben fejtette ki az egyesület megvalósítandó céljait, ezekhez a tagok támogatását kérte, majd egyéb tárgy nem lévén, a közgyűlést berekesztette. A közgyűlés után a *választmány* tartott ülést, hol megválasztottak titkárnak: Küzdy Árpád, pénztárosnak: Seeh Jenő. Elhatározott továbbá, hogy az egyesület hivatalos közlönyt nem választ, vagy alapít, hanem a 3 vármegye helyi sajtója útján fogja közleményeit közzé tenni és megvalósítandó céljait a nagyközönségnél propagálni. — Továbbá pénztalmak kiírása határozott el oly egyének részére, kik a vadászati törvény ellen elkövetett kihágások üldözése, kipuhatolása és fejlesztése, a vadorzás és vadcsempészség megakadályozása körül érdemeket szereztek. Végül elfogadtattak Pánczél kir. erdőfelügyelő azon indítványai, hogy az egyesület annak idején az országos erdészeti egyesület és országos vadászati védegyelet tagjai közé lépjen, továbbá, hogy bizottság küldessék ki az erdészeti altiszti szakoktatás megváltoztatása iránti, ez idő szerint aktuális kérdésnek tanulmányozására és egy, a földmivelésügyi kormányhoz felterjesztendő memorandum megszerkesztésére, különösen abból

a szempontból, hogy a vadászat és vadtenyésztés oktatására az eddiginél nagyobb súly fektetessék s hogy ennél fogva egy erdészeti altiszti iskola oly vidéken létesíttessék, ahol a vadtenyésztés fejlettsége folytán a növendékek megfelelő szemléltető oktatásban volnának részesíthetők, mely kívánalomnak hazánk összes vidékei közül a Dunántul felel meg legjobban. Ezen bizottságba Pánczél Ottó, Csik Gyula, Hám Ferencz és a titkár küldettek ki.

Perforált fűrészek. Mintegy 20 év óta foglalkozik Dominicus J. D. és Fiai, remscheid-vieringhauseni cég, *perforált fűrészek* gyártásával, amelyek kitünő tulajdonságaik és magas teljesítőképességük folytán nagy kelendőségre tettek szert. E fűrészek többek között Poroszországban, Braunschweig és Hessen, valamint több más külföldi államban miniszteri rendeletek alapján az állami erdőtelepeken használatban vannak és Európa összes államaiban, nemkülönben Közép- és Dél-Amerikában közkedveltségnek örvendenek.

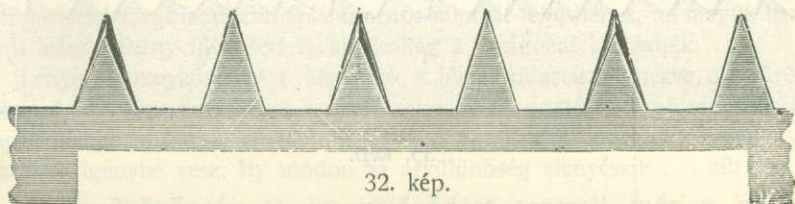
Dominicus D. ezen fűrészekre nézve a következőket közli velünk:

Bel- és külföldi utazásaim alatt különös érdeklődéssel arra törekedtem, hogy lehetőleg sok használt fűrészt tekintsek meg és gy a hosszabb ideig használatban lévő különböző gépfűrészeknél nagyon gyakran, mindennemű kézi fűrésznel pedig állandóan tapasztalnom kellett, hogy a fogak nagymértékben deformálódtak.

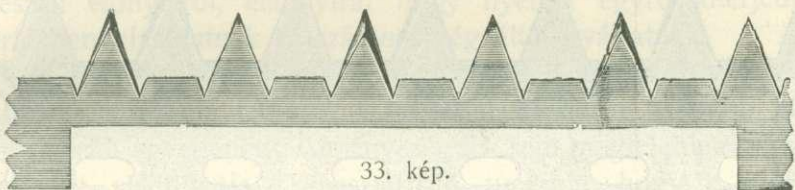
A 32. sz. ábra közép nagyságú, új erdei, hasas- és kereszt-fűrészek egyszerű, közönséges, nem perforált fogazatát ábrázolja természetes nagyságban. A használat folytán eltompult foghegyeknek háromszögletes fűrészreszelővel való élesítése után rövid idő múlva a 33. sz. ábrában feltüntetett alak mutatkozik és mivel úgyszólván mindig elmulasztják idejekorán mélyebbre reszelni az ily módon kisebbé vált fogak közét, hosszabb idő múlva a 34. sz. ábrával jelzett alak mutatkozik. A fogél immár nem rendszeres, t. i. sem egyenes, sem egyenletesen domboru, hanem teljességgel rendetlen és a fogak csúcsának távolságai is, miként a 35. ábra mutatja, egyenlőtlenek, minélfogva a fűrész teljesítménye természetesen nagyon csekély és kisebb értékű. Különösen nagyon kemény fűrészeknél nehézkes dolog a fog-közök eltávolítása annál is inkább, imert a fűrészek beszakadása is megeshik gyakran. *A legiobb meg-*

oldás a fogaknak ily módon való alakváltozásának kizárására a perforált fűrészek használata. Ily fűrészek alkalmazásánál az élesítés folytán a foghézagok egyre kisebbednek ugyan, a munkásnak azonban csak a legközelebbi lyukasztásig kell reszelnie, hogy ismét egy teljesen új foghoz jusson, miként azt a 36. ábrában a pontozott vonalak feltüntetik.

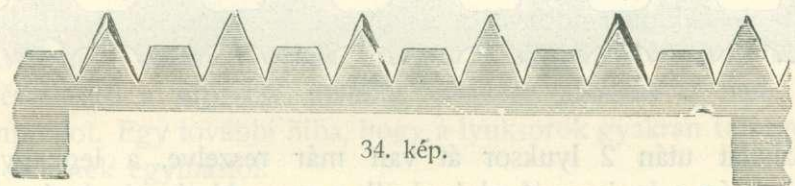
Tanácsos ezt a reszelési vagy kivágási műveletet nem elhamarkodva végezni, mivel ily módon tulságosan nagy és hosszú fogak

32. kép.

33. kép.

34. kép.

támadnak. A Dominicus céghez egy ízben javítás céljából 3 amerikai körfűrészst küldtek, amelyek tulságos vastagságuk dacára teljesen deformálódtak és a fogak szinte hihetetlen állapotban voltak. A foghegy-távolságok ezen használt, nem perforált körfűrészeknél a következők:

A 640 mm átmérőjű fűrésznel: 32, 33, 33, 33, 34, 34, 34, 35, 32, 35, 32, 34 mm.

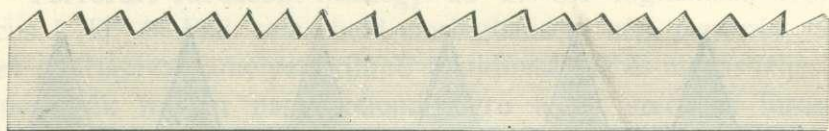
A 442 mm átmérőjű fűrésznel: 25, 29, 24, 30, 22, 29, 24, 29, 23, 29, 24, 29, 23, 29, 25, 29 mm.

A 400 mm átmérőjű fűrésznél: 22, 27, 25, 29, 22, 30, 23, 28, 23, 31, 22, 28, 24, 28, 22, 29 mm.

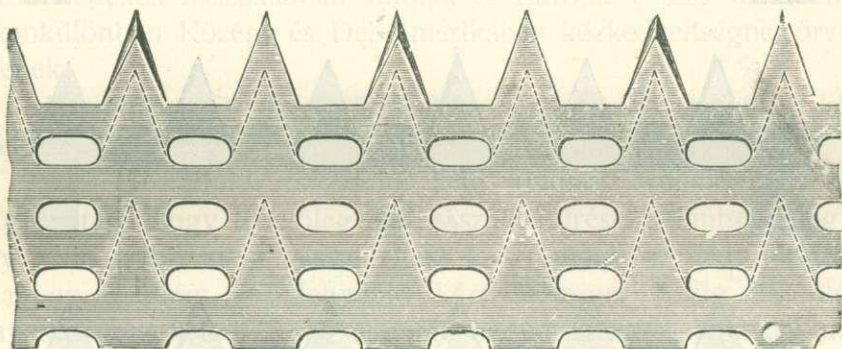
A legnagyobb különbség tehát a foghegy-távolságoknál 9 mm-t tesz ki.

Ezen fűrészeket a cég hamburgi irodájában a perforált fűrészek előnyeinek jellemzésére bárkinek bemutatja.

Összehasonlításképpen felemlítjük, hogy egy 830 mm-es, eredetileg 5-sorosan lyukasztott körfűrésznel, amelynél hosszabb

35. kép.

36. kép.

használat után 2 lyuksor át van már reszelve, a legnagyobb különbség a foghegy-távolságoknál, a nagyobb fogak dacára *nem több, mint 2 mm.*

Azon tapasztalatok, amelyeket a fogak jókarbantartásának tekintetében szereztem, a szakirodalomban is igazolást nyernek. Így pl. a dr. Buehler tanár szerkesztésében Tübingenben kiadott „Forstliche Blätter“ 1901 nov. 16-án megjelent 20. számában „Zur Kenntniss der Waldsaegen“ című cikkében a következőképpen nyilatkozott:

„ Aki valaha fáradságot vett magának arra, hogy erdőben használt fűrészeket megtekintsen, azt bizonyára meglepte az az állapot, amelyben azokat találta. Már a külső látszat, a rozsdás és elreszelt példányok kevés bizalmat

gerjesztenek. És amint közelebbről megtekintjük a fogsorokat, azonnal észrevehetjük, hogy a megfelelő teljesítőképesség feltételei ugyyszólván teljesen hiányoznak.

A fogak alakja és nagysága — nem is szólva a kitöröttekről — teljességgel egyenlőtlen, minélfogva alig érintik a fogvonalon kívül eső körivet. A fogak között szabadon tartandó távolságok vagy egyáltalán nincsenek, vagy csak félig-meddig vannak kireszelve. A fogak hajlítása gyakran egyenlőtlen és egyik oldalon nagyobb mértékű, mint a másikon.

Ezek a főhibák, amelyek elkerülése a legegyszerűbb favágónak is sikerülhet, ha tudja, hogy min fordul meg a dolog. Többnyire azonban nem tudja a fűrészélesztéssel megbízott favágó a legegyszerűbb szabályokat sem, minélfogva a felügyelettel megbízott elüljárók hasznos munkát teljesítenek, ha maguk tisztába hozzák ezen néhány főkérdést és alkalmilag a favágókat kioktatják.

Lényeges megkönnyítést képeznek a jókarbantartásra nézve oly fűrészek, amelyek lyukasztva, perforálva vannak, mivel azok egyrészt pontosan megjelölik a fogak alakját, másrészt rövidebbé teszik a munkaidőt, amelyet a köztávolságok kireszelése igénybe vesz. Ily módon az árkülönbség elenyészik... stb."

A vevőközönség is meggyőződést szerzett már a perforált fűrészek előnyeiről, elannyira, hogy ilyenek egyre kiterjedtebb mértékben kívántatnak és számos cég által gyártatnak.

Sajnos azonban, hogy ezen fűrészek legnagyobb részének előállítása helytelen. Dominicus tapasztalatai szerint legalább eddig nem sikerült egyetlenegy versenycégnek sem megfelelően perforált fűrészeket előállítania. Tapasztalható ugyanis, hogy e fűrészek lyukai, amelyeknek a fogtövek folytatásául kellene szolgálni, tulságosan nagy méretűek. A fog tehát a további megújítások alkalmával nem nyerheti vissza eredeti alakját, hanem elromlik s a fűrészélesztő a fűrészek további élesztése alkalmával nem talál támpontot. Egy további hiba, hogy a lyuksorok gyakran tulságosan távol esnek egymástól.

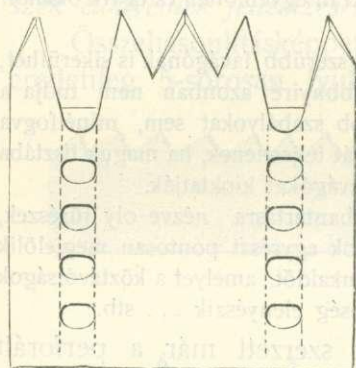
Legtöbb esetben ily utánzatoknál egyébiránt csak egy vagy két lyuksor van kívágva. E helyett a Dominicus cég részéről szállított fűrészek 3-, 4- vagy 5-soros lyukasztással bírnak.

Azáltal, hogy a lyukak nagyon szélesek, a fogak tulságosan hosszúakká és ennélfogva gyöngékké válnak, ha a fűrészek annyira igénybe vannak véve, hogy a foghézagok az első lyuksorig kireszeltetnek és az első fogsor felhasználást nyer.

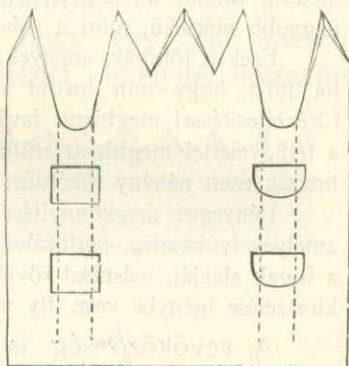
A lyukak továbbá sok esetben legömbölyített sarkok helyett szögleteseket mutatnak fel, ami azon veszélylyel jár, hogy a fűrészek könnyen beszakadnak. Ellenben Dominicus gyártmányainál a

lyukak legömbölyített éllel bírnak még az esetben is, hogy ha a lyukak derékszög alakúak, amint az például az úgynevezett egyszerű fogaknál tapasztalható.

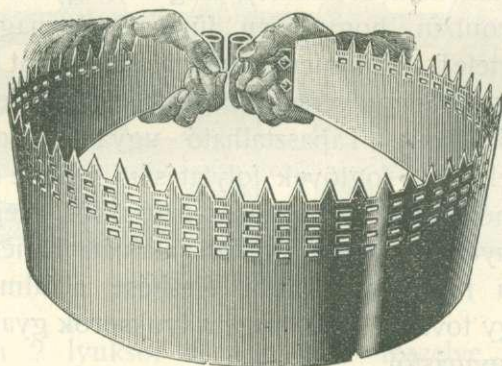
A 37. sz. ábra a helyes és a 38. sz. ábra a helytelen kivitelű lyukasztást ábrázolja.

37. kép.

38. kép.

39. kép.

Perforált kerelfűrészek azonban usztatott fák vágására nem ajánlatosak, mivel ilyenekben gyakran bennmaradnak a tutajszögek, amelyek a perforált fűrésznek inkább árthatnak, mint a nem lyukasztottaknak. Ellenben nehezebb, *nem usztatott fatömbök* vágására a perforált fűrészek nagyon is alkalmasaknak bizonyulnak. Előnyösek továbbá azért, hogy nem melegednek át oly könnyen és a fűrészport is könnyebben távolítják el vágás közben.

Eltekintve a lyukasztás kivitelétől, tapasztalható, hogy a legtöbb gyáros részéről szállított perforált fűrészek edzése és feszülő képessége teljességgel tökéletlen, a lyukasztás többnyire tökéletlen kézimunka eredménye és az edzés után történik, miáltal ily fűrésznel egyáltalán nem érhető el a megfelelő keménységi fok és feszülőképesség. A 39. ábra bemutatja a perforált eredeti fűrészek keménységének és feszítőképességének megvizsgálását, amelyek mindkét irányban egészen vagy majdnem egészen köralakban összeérnek, anélkül, hogy a lyuksorok közötti keskeny ösvény eltörnék, vagy a görbítés egyáltalában ártana a fűrésznek, mely eredeti egyenes állapotába visszaugrik.

A cserkéregtermelés hanyatlása. A csererdőgazdaságra, mely az utóbbi évtizedekben a cserkéreg árának esése következtében már úgy sem volt oly jövedelmező, mint régebben — nagy csapást készülnek mérni. A Leinèr és Drucker osztrák cég — mint olvassuk — Probstau-Teplitzben nagy Quebracho-kivonat-gyárat létesít. A gyár annyi Quebracho-kivonat előállítására lesz berendezve és felszerelve, mint amennyire az ausztriai fogyasztásnak szüksége van. Ugyanez a vállalat állítólag Magyarországon is szándékozik ilyen gyárat létesíteni.

Még nagyobb sajnálattal tapasztalhatják tehát az érdekelt körök, hogy az a kívánságuk, hogy a quebracho behozatalát magasabb vám díjakkal illessék, hiába hangzott el úgy Magyar-Osztrákországban, mint Németországban. Mig azonban Németországban az autonóm vámtarifában 7 márka, addig nálunk csak 3 korona lett a quebracho métermázsájára felvéve és utóbbi díjtételt is a Németországgal kötött új kereskedelmi szerződés alapján tetemesen mérsékeltek.

A Quebracho, különösen Quebracho-kivonat, tartalmazza tudvalevőleg a catechu-n és a dividivi-n kívül az összes cserzésre használt anyagok között a legtöbb tannin-tartalmat. A Quebracho 13—18, az abból készült kivonat 44—58%-ot.

A Quebracho behozatal különösen Argentiniából, évről-évre emelkedik és előreláthatólag még tetemesen fog emelkedni; éppen így természetesen a quebracho-kivonat is, amelynek előállíthatása céljából állítják fel az említett nagy gyárat, kihasználva az oly alacsonyra szabott vámdíjat, mely a behozott quebracho után

fizetendő. Argentiniából legelőbb 1904. évben összesen 1,320.465 K értékű quebrachot hoztak be, míg Németországból quebrachokivonatot ugyanazon évben 1,133.824 K értékben jött Ausztria-Magyarországba. Arra kellene tehát törekedni, hogy legalább a quebrachonak Argentiniából való tömeges behozatala ellen védekezniénk védvám útján, mert csererdőgazdaságunk különben teljes pangásnak indul, tekintve azt is, hogy a német piacokon, hová cserkéreg-termelésünk zöme irányult, a quebracho s evvel együtt más forróövi, csertartalmu fa (a mangrove) kezd minden más cserzőanyagot kiszorítani. *Cserny Gy.*

A fakereskedelmi tanfolyam erdőtisztek részére, melyről lapunk februári füzetében említést tettünk, a *bécsi* gazdasági főiskola aulájában márczius hó 19-én nyílt meg. A megnyitásnál az osztrák földművelésügyi miniszter is jelen volt, kinek nagy érdeme ennek az új, hasznos intézménynek létrejövetele. Az ezidei tanfolyamon az állami erdőfelügyelőségi tiszti személyzetnek három, a kincstári erdők kezelőtiszti személyzetének nyolcz tagja vesz részt, ezenkívül egy magánszolgálatban álló erdőtiszt is hallgatja az előadásokat, melyek három hónapig tartanak. Az előadások befejezése után néhány nevezetesebb faipari telep meg szemlélése van tervbe véve.

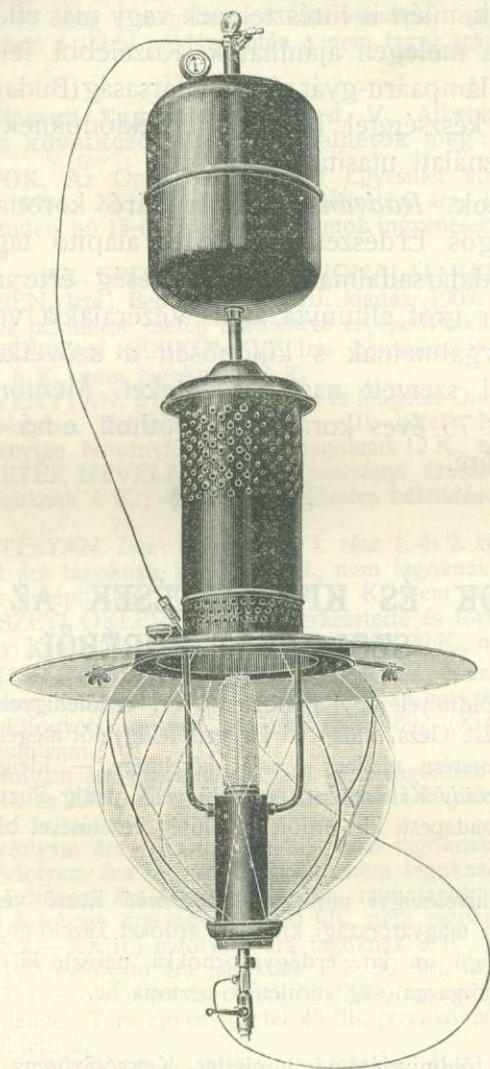
Előadó tanárok: dr. Seidler osztálytanácsos, Marchet Gyula, a gazdasági főiskola tanára, Strzemcha főerdőtanácsos, Ebner hajózási felügyelő, Freud cs. tanácsos és Hofmann E. a „Continentale Holzzeitung“ szerkesztője.

Mandzsuriai erdővállalat. Tudvalevő dolog, hogy az orosz-japán háboru kitörésének közvetetlen indító okát a Jalu folyam mentén elterjedő nagyterjedelmű erdőségek kihasználása körül orosz és japán vállalkozások között felmerült viszálykodások szolgáltatták.

A háboru a japánok győzelmével végződván, az orosz tőke is kiszorult e vállalkozásból. Egy francia lap szerint a kínai császári kormány engedélye alapján felében japán, felében kínai tőkével nagy részvénytársaság alakult ezen erdőségek kihasználására.

Új világítási rendszer. Kitson Artur londoni gyáros új világítási rendszert (Kitson-fény) talált fel, mely czélszerűsége folytán

már a világ minden kulturállamában szabadalmat nyert. Világítási anyagként a közönséges kőolaj szerepel, mely e rendszer segítségével a villamos ivlámpához hasonló fényforrást, azaz több mint

A) kép. Kitson-lámpa.

1000 tényleges gyertyaerőt szolgáltat. A Kitson-fény a létező világítási eszközök között egyuttal a legolcsóbb is, amennyiben 1000 tényleges gyertyafénynél óránként 300 *gr*, vagyis körülbelül 10 fillér ára

kőolajat fogyaszt. Minden lámpa egymástól teljesen függetlenül is elhelyezhető és így esetleges világítási üzemzavar csak egyetlenegy világító testet érint. A berendezések robbanásmentesek és feltétlenül biztosak, miért is fűrésztelepek vagy más efféle faipartelepek megvilágítására melegen ajánlhatók. Közelebbi felvilágosítással a Magyar fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság (Budapest—Kőbánya) szolgál, mely készséggel küld az érdeklődőknek árjegyzéket és tervrajzot, használati utasítással együtt.

Halálozások. *Radvánszky* Béla báró koronaőr, főrendiházi tag, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja meghalt. — A magyar gazdatársadalmat nagy veszteség érte a közelmúltban *Károlyi* Sándor gróf elhunytá által. Vezéralakja volt az ujabbnor gazdasági mozgalmainak s különösen a szövetkezeti eszme térfoglalása körül szerzett nagy érdemeket. Mentoneban halt meg múlt hó 24-én 75 éves korában és Főthon, e hó 4-én helyeztetett el örök pihenőre.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a kir. erdőfelügyelőségek személyzeti létszámában *Halász* Géza budapesti kir. erdőfelügyelőt megelégedésére teljesített szolgálatának elismerése mellett — saját kérelmére — ideiglenes nyugalomba helyezte, — *Neogrády* Kálmán kir. erdőfelügyelőt pedig Pozsonyból Budapestre helyezte át és a budapesti kir. erdőfelügyelőség vezetésével bízta meg.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter ifj. *Benkő* Rezső végzett erdészeti főiskolai hallgatót a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámába ideiglenes minőségű m. kir. erdőgyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületébe osztotta be.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Krassó-Szörény* vármegye orsovai árárára nézve *Boksai* Gusztáv orsovai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

